

ПРЕС КЛИПИНГ

5. фебруар 2018.

НАСЛОВИ

**ПЕНЗИОНИ СИСТЕМ ЗАСТАРЕО, НЕОПХОДНЕ РЕФОРМЕ Пензијама
треба друга ињекција (стр.2)**

Без 15 година пензијског стажа нема пензије (стр.3)

**ПРЕДСЕДНИК СИНДИКАТА НЕЗАВИСНОСТ О МАЛОЈ МАТУРИ:
Правила се мењају па деца морају више да уче! (стр.5)**

ПЕНЗИОНИ СИСТЕМ ЗАСТАРЕО, НЕОПХОДНЕ РЕФОРМЕ Пензијама треба друга ињекција

Аутор: Јелена Скендерија

Пензиони систем застарео, неопходне реформе да би исплате остале сигурне. Предлог: увести обавезно приватно осигурање. Стручњаци против, јер су просечне зараде ниске СИТУАЦИЈА у којој се живи све дуже а рађа све мањи број деце довела је до тога да су државне пензије код нас, али и у другим европским земљама, постале неодрживе. Систем државних пензија је, с једне стране, прескуп за државу, док, с друге, оне нису довољне и не могу да обезбеде достојанствен живот у старости. Стручњаци сматрају да свако одлагање решавања тог проблема већ угрожава 1,7 милиона пензионера, чија се примања смањују и чија ће реална вредност у наредним годинама само падати. Као могућност за превазилажења проблема помиње се увођење такозваног другог стуба пензијског система, то јест обавезно допунско приватно осигурање.

Катарина Станић, експерт за пензије и пензијске системе, каже да је увођење другог стуба експеримент с неизвесним и дискутабилним исходом у будућности.

- У ситуацији када се већ годинама мучимо с текућим финансирањем пензија, звучи невероватно да се о другом стубу уопште и размишља - каже Станићева. - То би значило обавезно плаћање доприноса у приватне пензијске фондове. Такав пензијски модел је деведесетих година дизајнирала Светска банка, а он практично, осим у државама Латинске Америке, постоји само још у источноевропским земљама. Њихова искуства су прилично неповољна, па су га неке земље, попут Мађарске и Пољске, већ и укинуле, док Словенија никад није ни пристала да га уведе.

ШТА УТИЧЕ НА ДРЖАВНЕ ПЕНЗИЈЕ Систем државних пензија заснива се на принципу међугенерациске солидарности, односно активни осигураници издвајају доприносе од плате да би се од тако прикупљених средстава исплаћивале пензијске надокнаде. Главни фактор који утиче на функционисање система државних пензија је однос броја радно активних становника и корисника пензија. Потребно је да буде од три до три и по пута више активних осигураника од пензионера, што је данас немогуће у ситуацији када је само 1,3 пута више радника од пензионера.

У развијеним земљама Европске уније "други стуб" не постоји, иако је у неким од њих улога приватног осигурања традиционално значајна, као што су скандинавске земље- Холандија, Швајцарска, Енглеска. И Светска банка је у међувремену прилично променила препоруке у вези с пензијским системом и на неки начин одустала од његове примене.

Професор др Нада Новаковић, научни сарадник Института друштвених наука у Београду, сматра да је реформа ПИО у Србији и региону, али и у другим земљама, изнуђена. Демографске промене и одустајање од тзв. државе благостања смањиле су средства за ПИО, а услови за одлазак у пензију се све више поопштравају. Ови процеси присутни су у Европи, а посебно су изражени у земљама у транзицији. У оквиру ЕУ, они су највише, најраније и најдрастичније наметнути презадуженој Грчкој, али су у мањој мери обављени и у развијеним чланицама ЕУ. У региону, реформе се одвијају по истом шаблону и диктиране су од стране Светске банке, а сад и институција ЕУ.

- Иако Србија није у ЕУ, она је принуђена да се реформише и у овој области, као један од услова за прикључење - каже др Новаковић. - Поред тога, Светска банка, преко аранжмана власти и ММФ, снажно врши притисак због начина и темпа измена система ПИО. Суштина измена је у мањим средствима из државног буџета за ПИО, продужењу година живота и стажа за стицање пензије, строжим условима за пензионисање, од инвалидских, преко старосних, до породичних пензија. Други правац промена је смањење односа пензија према просечним зарадама. Трећи је изражен кроз различите системе усклађивања пензија с трошковима живота и просечним зарадама. У суштини, све те мере су на штету већине постојећих и будућих пензионера.

Наша саговорница наглашава да су раније издвајана средства за пензије потрошена на разне начине и неповратно, тако да се постојеће пензије значајним делом финансирају директно из државног буџета. Притисак Светске банке и ММФ је да се тај проценат смањи на ниво од око 10 одсто БДП. Да би то постигла, држава је прибегла смањењу пензија, што је донело уштеде у каси, али је додатно урушило стандард најстаријих. Др Новаковић сматра да постоје други начини да држава уштеди новац за пензије - јача борба против сиве економије, бољи порески систем, другачије запошљавање...

У региону постоје слични пензијски системи, што наводи на закључак да добровољни или "други стуб" није заживео. Многобројни су разлози тога, а један је сигурно низак ниво зарада, од којих не може да се одваја за додатно пензијско осигурање, а и искуства земаља у развијеним капиталистичким земљама су слична.

- Раније предузете мере у области ПИО имале су своје позитивне и негативне последице - истиче др Новаковић. - Оне су готово укинуле перспективу и наду млађим радницима да ће уопште стећи континуитет у радној каријери и за живота остварити пуну или било какву пензију.

Социјалне последице досадашњих реформи ПИО су више негативне него позитивне. Рачуна се да су пензије реално опале у последње три године за 25-30 одсто. Са друге стране, није створен ПИО систем који не би зависио од државног буџета. Овако су створене прилике да се пензије квалификују не као стечено право, већ као социјална категорија, што, реално, све више и постају.

Без 15 година пензијског стажа нема пензије

Аутор:Љубинка Малешевић

НОВИ САД: У просеку преко 80.000 запослених годишње поднесе захтев за пензионисање.

Сви запослени који су желели да по прошлогодишњим условима за пензионисање оду у пензије већ су морали поднети захтев најкасније до 30. децембра 2017.године, јер од 1. јануара ове услови за старосну пензију жена, као и за превремену оба пола, су промењени.

Но, то што су неки сада већ бивши запослени сматрали да су до краја прошле године испунили тражене услове за пензионисање, не значи да ће сигурно и добити пензију. Наиме, они који нису проверили да ли им се поклапа радни стаж уписан у радну књижицу и пензијски стаж, који подразумева да су Фонду ПИО редовно сваке године подношени обрасци М-4, могу се ових дана наћи у непријатној ситуацији и бити обавештени да заправо не могу да добију пензију. Јер, а често то запослени заборављају, радни и пензијски стаж нису исто и не морају се (мада би требало) подударати.

Уколико је неко на крају прошле године имао 65 година живота, када је реч о мушкарцима, или 61,5 годину када су у питању жене, други услов му је био најмање 15 година пензијског стажа. Саме године живота без тих минималних 15 година пензијског стажа не доносе пензију. Тако се догодило да део запослених раскине радни однос на крају прошле године, а да се сада испоставило да и поред тога што им у радној књижици пише да имају 15 година радног стажа, они заправо немају за њих покриће у пензијском стажу.

Ни године војске не улазе у стаж

Према важећим законским прописима у Србији, време служења војног рока не може се признати у стаж осигурања јер тада радни однос мирује па самим тим се ни не плаћају пензијски доприноси, нити се ретроактивном уплатом доприноса ово време може рачунати као стаж осигурања. То, пак, значи да година војске не улази у пензијски стаж, нити се тих 12 месеци уписују у радну књижицу.

Испоставило се да у електронској бази Фонд ПИО нема регистроване пријаве М-4 са подацима о стажу и зарадама за одређене године, а када тога нема није испуњен други битан услов за пензионисање. Недостатак тих података у електронској бази Фонда ПИО значи да или послодавац није у законском року доставио пријаве података о уплати доприноса односно обавезни М-4 образац без којег се пензијски стаж запосленог не признаје, или да за тај период и није уплатио доприносе за пензијско и инвалидско осигурање свог радника. У Фонду ПИО објашњавају да је Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање прописано да наплату доприноса обавља Пореска управе и да би у њој заправо сви запослени којима се радни не поклапа са пензијским стажом могли да провере да ли су доприноси плаћени или нису. Ако се покаже да пензијски доприноси нису плаћени, онда запосленима који су мислили да ће најзад отићи у пензију не преостаје ништа друго него да се обрате бившем послодавцу, Пореској полицији или надлежном суду. Велики проблем представља то што многих бивших послодаваца више нема, односно фирме у којима су радници некада били запослени су нестале и веома је тешко ући им у траг. Судски поступци трају дуго и за њих треба имати новца. Но, уколико запослени желе да ипак оду у пензију јер су дошли у године када им је то законски омогућено, онда им ништа друго не преостаје него да вијају послодавце.

Има запослених који су испунили услове за пензионисање у погледу година живота, али нису напунили 15 година пензијског стажа. Како без тих најмање 15 година пензијског стажа нема пензије, они који су или радили или сами себи уплаћивали пензијске доприносе мање од те прописане норме до ње не могу стићи. Другим речима, уколико имају 14 или мање година пензијског стажа остаће кратких рукава. Не само да неће остварити право на пензију, него им Фонд ПИО неће ни вратити новац који су на име пензијског осигурања уплаћивали.

Једноставно, наш Закон о ПИО не предвиђа могућност да се онима који имају мање од 15 година пензијског стажа новац уплаћен за старост врати.

Како запослени не би сами себе довели у ситуацију да не могу да се пензионишу, треба на време да воде рачуна о годинама пензијског стажа, а то значи да провере да ли им се подаци из радне књижице поклапају са онима из електронске базе Фонда ПИО.

ПРЕДСЕДНИК СИНДИКАТА НЕЗАВИСНОСТ О МАЛОЈ МАТУРИ: Правила се мењају па деца морају више да уче!

Аутор: М. Бранковић

БЕОГРАД - Мала матура се полако приближава, а осмацима и њиховим родитељима задаје велике главобоље.

Ученици поред редовне наставе, узимају и приватне, па родитељи морају да издвоје чак 1.000 евра да би подмирили све трошкове. Неретко су, нажалост, принуђени да узимају и кеш кредит не би ли успели да обезбеде довољно новца.

Томислав Живановић, председник Гранског синдиката просветних радника „Независност“, каже да је постало помодарство да родитељи деци узимају додатне приватне часове.

"Просветни радници уче децу и раде с њом, али свему томе одмаже то што се у току школовања једне генерације правила и полагање мале матуре више пута промене! Од петог до седмог разреда радите једно и онда у седмом сазнате да се полаже на неки други начин или неко друго градиво. То је оно што ствара забуну и наставницима и родитељима и деци, и сви у систему морају да преузму одговорност за то", каже Живановић.

Он истиче да су колеге из синдиката "Независност" спремне да сваком коме је потребно држе бесплатно допунску наставу, али би локалне самоуправе требало да организују простор и време. У свему овоме постоји олакшавајућа околност, а то је да има општина које организују бесплатну припремну наставу, међутим родитељи се питају да ли је она довољна, јер се ради у групама, па деци плаћају индивидуалне часове.